

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Výzkumná sonda: Dvorce – analytický podklad

Zuzana Korecká, Jana Mair
Květen, 2024

Kontakt:

Zuzana Korecká, Oddělení výzkumů a evaluace (zuzana.korecka@mmr.gov.cz)

Jana Mair, Oddělení výzkumů a evaluace (jana.mair@mmr.gov.cz)

Odbor pro sociální začleňování (Agentura) MMR ČR

www.socialni-zaclenovani.cz

Text neprošel jazykovou korekturou.

Obsah:

1.	Manažerské shrnutí	5
2.	Kontext a cíle analýzy	7
2.1.	Metodologické aspekty výzkumného šetření	7
2.2.	Standardy výzkumné práce ASZ.....	7
3.	Hlavní zjištění	8
3.1.	Sociodemografická struktura.....	8
3.1.1.	Vzdělanostní struktura	10
3.2.	Index sociálního vyloučení	11
3.3.	Výplaty sociálních dávek.....	12
	Příspěvek na bydlení	12
	Příspěvek na živobytí	13
	Doplatek na bydlení.....	14
	Mimořádná okamžitá pomoc.....	15
3.4.	Zaměstnanost	17
3.5.	Zadluženost	19
3.6.	Vzdělávání	22
3.7.	Bydlení	22
3.8.	Bezpečnost.....	23
4.	Seznam literatury	24

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Hodnota indexu sociálního vyloučení ve Dvorcích v letech 2016–2023.....	11
Tabulka 2 – Počet vyplacených PnB v letech 2016-2023	12
Tabulka 3 – Počet vyplacených PnŽ v letech 2016-2023.....	13
Tabulka 4 – Počet SPO v domácnostech příjemců PnŽ podle typu bydlení (2016-2023).....	14
Tabulka 5 – Počet vyplacených DnB v letech 2016-2023	14
Tabulka 6 – Počet SPO v domácnostech příjemců DnB podle typu bydlení (2016-2023)	15
Tabulka 7 – Počet vyplacených MOP v letech 2016-2023	15
Tabulka 8 – Počet vyplacených MOP v letech 2016-2023 podle typu.....	16
Tabulka 9 – Počet UoZ ve Dvorcích, dle pohlaví, délky evidence, věku a vzdělání	17
Tabulka 10 – Vývoj počtu UoZ a podílu nezaměstnaných osob ve Dvorcích	17
Tabulka 11 – Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	18
Tabulka 12 – Exekuce fyzických osob ve Dvorcích	19
Tabulka 13 – Osobní bankroty ve Dvorcích	21
Tabulka 14 – Ukončení povinné školní docházky v ZŠ Dvorce.....	22
Tabulka 15 – Vybrané evidované trestné činy a přestupky v obci Dvorce za roky 2022, 2023, 2024 (1Q).....	23

Seznam grafů

Graf 1 – Vývoj indexu sociálního vyloučení ve Dvorcích (2016-2023).....	5
Graf 2 – Podíl osob s více exekucemi	6
Graf 3 – Vývoj počtu obyvatel ve Dvorcích v letech 2016-2023	8
Graf 4 – Věková struktura obyvatel Dvorců v letech 2016-2023	9
Graf 5 – Hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou podle počtu závislých dětí	9
Graf 6 – Vzdělanostní struktura – nejvyšší dosažené vzdělání v územních celcích (v %).....	10
Graf 7 – Podíl příjemců PnB v průměrném měsíci daného roku (v %)	12
Graf 8 – Podíl příjemců PnŽ v průměrném měsíci daného roku (v %)	13
Graf 9 – Podíl (v %) příjemců DnB v průměrném měsíci daného roku	14
Graf 10 – Vývoj podílu nezaměstnaných osob (v %)	18
Graf 11 – Osoby v exekuci dle počtu exekucí.....	20
Graf 12 – Počet osob v exekuci dle počtu exekucí	20
Graf 13 – Počty osob v exekuci dle věku (2023).....	21

Seznam zkratk

Agentura, ASZ – Odbor pro sociální začleňování (Agentura) MMR ČR

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad

DnB – Doplatek na bydlení

ISV – Index sociálního vyloučení

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

MOP – Mimořádná okamžitá pomoc

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

MŠ – Mateřská škola

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

ORP – Obec s rozšířenou působností

PnB – Příspěvek na bydlení

PnD – Přídavek na dítě

PnP – Příspěvek na péči

PnŽ – Příspěvek na živobytí

SLDB – Sčítání lidu, domů a bytů

SO ORP – Správní obvod obce s rozšířenou působností

SPO – Společně posuzované osoby

UoZ – Uchazeč o zaměstnání

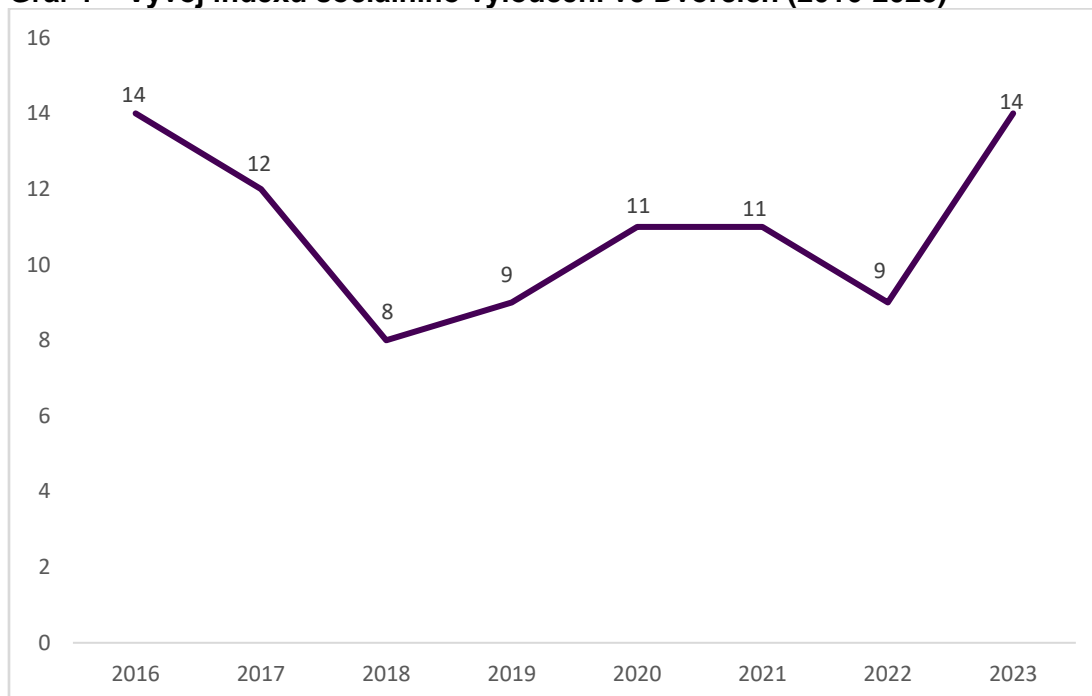
ÚP – Úřad práce ČR

ZŠ – Základní škola

1. Manažerské shrnutí

Na základě hodnoty indexu sociálního vyloučení za rok 2023 spadá obec Dvorce znovu do kategorie obcí s nejvyšší mírou sociálního vyloučení (kategorie 12 až 30 bodů). V roce 2023 byla hodnota indexu ve Dvorcích 14 bodů, v roce 2022 to bylo bodů 9. Kromě roku 2023 dosahoval index nejvyšších hodnot v roce 2016 (14 bodů) a 2017 (12 bodů). Za uvedenými hodnotami stojí především vyšší počet bodů v dimenzi vyloučení ze vzdělávání (jde o podíl žáků ukončujících povinnou školní docházku v 7. nebo 8. ročníku běžné třídy základní školy). Vzhledem k velikosti obce a malému počtu žáků se tak tento podíl v průběhu sledovaného období výrazně měnil a s ním i hodnota indexu sociálního vyloučení. Vždy, když se zvýšila celková hodnota indexu, bylo zaznamenáno vyšší bodové hodnocení v dimenzi vyloučení ze vzdělávání. V roce 2023 se zvýšil počet bodů také v dimenzi zadluženosti a vyloučení z bydlení.

Graf 1 – Vývoj indexu sociálního vyloučení ve Dvorcích (2016-2023)

Zdroj: ASZ

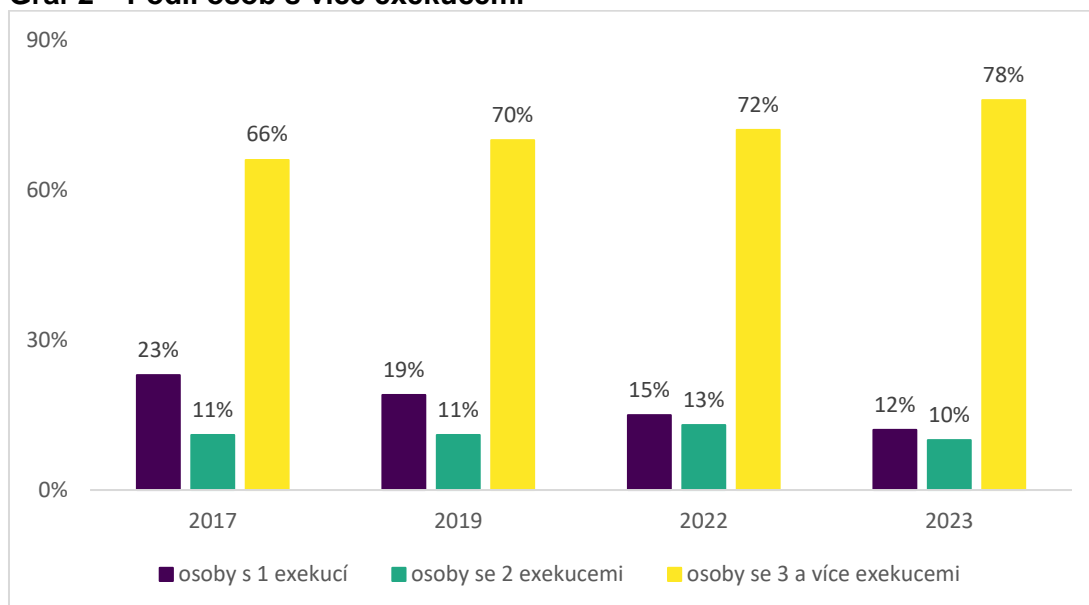
Ve Dvorcích od roku 2020 postupně rostl počet vyplacených příspěvků na bydlení (dále také „PnB“). K výraznějšímu nárůstu pak došlo v roce 2023, kdy bylo vyplaceno 50 PnB. Což byl nejvyšší počet vyplacených PnB za období 2016-2023.

Trend zvyšování výplat příspěvku na bydlení se od roku 2021 projevil v celé ČR a souvisel s řadou faktorů, např. se jednalo o výrazné zvýšení cen energií a nájemního bydlení kvůli válce na Ukrajině, zjednodušení výplat dávky nebo zvýšení povědomí o jejím využití a dostupnosti.

Naopak počet vyplacených doplatků na bydlení ve Dvorcích od roku 2018 klesal. Počet vyplacených DnB za průměrný měsíc roku 2023 činil v obci Dvorce 8 dávek. Jedná se o nejnižší počet za období 2016-2023 (stejně tomu bylo ještě v roce 2019). Počet SPO v domácnostech příjemců DnB v bytech se mezi roky 2021 a 2023 pohybuje okolo 20. Od roku 2018 se snižuje počet SPO v ubytovacích zařízeních

Ve Dvorcích byl zachycen trend zvyšujícího se podílu osob se třemi a více exekucemi, mezi nimiž jsou často lidé, kteří nesplňují podmínky oddlužení, jež v současné době představuje jediný způsob, jak se i při neschopnosti splácení z dluhové pasti dostat.

Graf 2 – Podíl osob s více exekucemi

Zdroj: Mapa zadluženosti

Podíl příjemců příspěvku na živobytí (dále také „PnŽ“) ve Dvorcích se po poklesu mezi roky 2016 a 2019 stabilizoval a od roku 2020 do roku 2022 se držel kolem 1,8 % obyvatel starších 15 let. Počet vyplacených PnŽ ve Dvorcích mezi roky 2016 a 2018 klesl (37 vs. 26), od roku 2019 do roku 2023 se počet vyplacených dávek pohybuje okolo 20.

V roce 2022 byl ve Dvorcích průměrný měsíční podíl příjemců PnB o 0,1 p. b. nižší než v ORP a okrese Bruntál a o 0,7 p. b. nižší než krajský, ale o 1,3 p. b. vyšší, než činil republikový průměr. U DnB byl za rok 2022 průměrný měsíční podíl příjemců ve Dvorcích o 0,3 p. b. nižší než v ORP a 0,2 p. b. nižší než v okrese Bruntál a stejný jako krajský, ale o 0,6 p. b. vyšší, než činil republikový průměr. A konečně průměrný měsíční podíl příjemců PnŽ za rok 2022 byl ve Dvorcích o 0,2 p. b. nižší než v ORP a okrese Bruntál, ale o 0,2 p. b. vyšší než krajský a o 0,9 p. b. vyšší, než činil republikový průměr. Uvedené hodnoty odpovídají tomu, že ORP, resp. okres Bruntál se řadí mezi hospodářsky slabé regiony, což významně ovlivňuje i situaci ve Dvorcích.

2. Kontext a cíle analýzy

Zpráva prostřednictvím analýzy administrativních dat popisuje současnou situaci sociálního vyloučení v obci Dvorce. Navazuje na předchozí analytické materiály, zejména na Vstupní analýzu vzdálené dílčí podpory obce Dvorce (Šmoldas & Bedřich, 2020). Cílem analýzy je poskytnout podklad pro činnost lokální konzultantky, expertů odborných témat a dalších aktérů angažovaných v procesu sociálního začleňování ve Dvorcích.

2.1. Metodologické aspekty výzkumného šetření

Výzkum využil kvantitativních metod, především byla analyzována dostupná administrativní data. Další z metod, uplatněných v předkládané zprávě, byl i tzv. desk research, tedy sekundární analýza dostupných zdrojů. Tato metoda spočívá v analýze dat získaných od institucionálních aktérů a zpracování informací z relevantních výzkumných výstupů i strategických dokumentů. Číselné údaje byly získány a zpracovány v agregované podobě tak, aby byla zachována ochrana osobních údajů dotčených osob.

2.2. Standardy výzkumné práce ASZ

Výzkumníci Agentury pro sociální začleňování (dále jen ASZ) ctí obecně uznávané standardy kvality a etiky výzkumné práce. Mezi tyto standardy kvality patří především dodržování zásady validity a reliability dat. Při své práci se výzkumníci ASZ řídí i Etickým kodexem výzkumníků Agentury pro sociální začleňování, který ukotvuje mimo jiné práci s citlivými daty či nestrannost vůči subjektům v terénu.

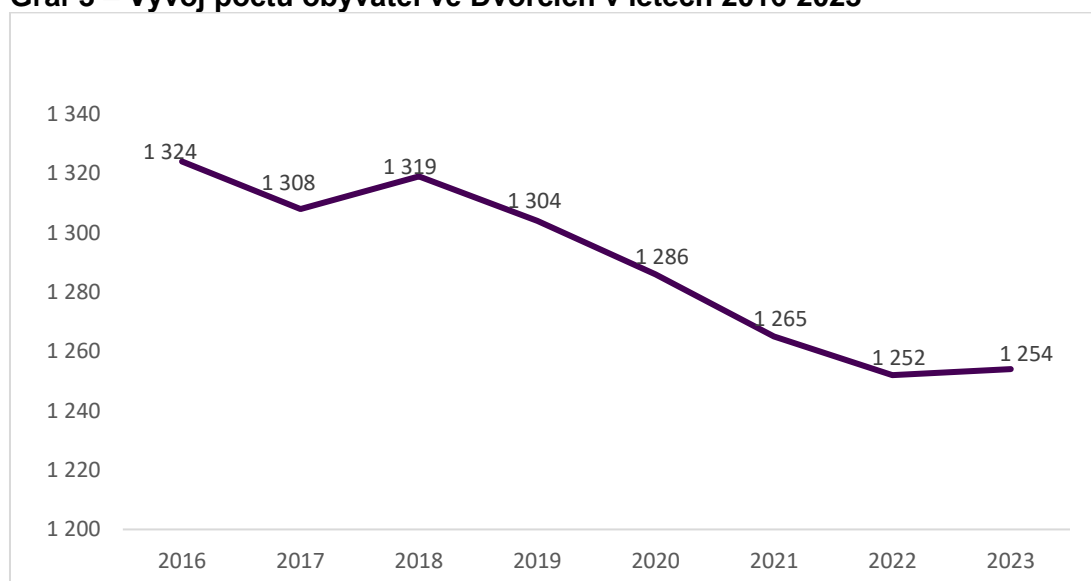
3. Hlavní zjištění

3.1. Sociodemografická struktura

Dvorce se nachází v severozápadní části Moravskoslezského kraje v okrese Bruntál. Jsou obcí I. typu a administrativně spadají pod ORP/POÚ Bruntál.

V období 2016-2023 zaznamenala obec Dvorce nejnižší počet obyvatel v roce 2022. K 31. 12. 2022 žilo ve Dvorcích 1 252 obyvatel, z toho 605 mužů a 647 žen. K 1. 1. 2024 to bylo 1 254 obyvatel, 605 mužů a 649 žen. Počet obyvatel od roku 2018 klesá. V celém sledovaném období bylo migrační saldo negativní, s výjimkou roku 2018. Nejvyšší negativní hodnoty migračního salda dosáhlo v roce 2020, kdy jeho hodnota činila -18.

Graf 3 – Vývoj počtu obyvatel ve Dvorcích v letech 2016-2023

Zdroj: ČSÚ

Pozn: stav k 31.12. daného roku

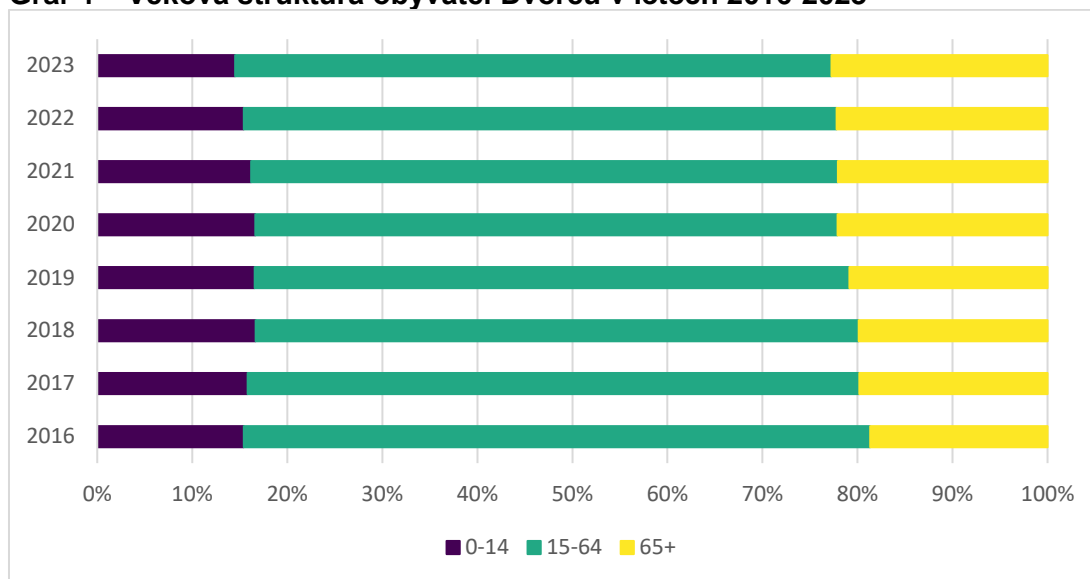
Dle statistiky Ministerstva vnitra ČR bylo ve Dvorcích k 1. 4. 2024 evidováno celkem 27 osob (ve věku od 19 do 65 let), kterým bylo uděleno pobytové oprávnění v souvislosti s válkou na Ukrajině.¹

K 31. 12. 2023 žilo ve Dvorcích 182 dětí (osob ve věku 0–14 let), tj. 14,5 % populace a 285 seniorů a senierek (osob ve věku 65+), tj. 22,7 % populace. Za posledních osm let se podíl dětské složky populace Dvorců pohyboval mezi 14 a 16 %. Naproti tomu podíl počtu seniorů vzrostl z 18,7 % v roce 2016 na 22,7 % v roce 2023. V období 2016-2023 se snížil počet osob v produktivním věku (15-64 let). V roce 2016 tvořilo tuto část populace Dvorců 65,9 % tj. 873

¹ Od 22. 03. 2022 je těmto osobám udělována dočasná ochrana, a to formou dlouhodobého víza s kódy D/DO/667, D/DO/668 a D/DO/669. Dle zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace, se všechny tyto osoby, včetně osob předchozím vízem D/VS/U považují za osoby s dočasnou ochranou. Viz online: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistika-v-souvislosti-s-vaalkou-na-ukrajine-archiv.aspx?q=Y2hudW09OQ%3d%3d> (navštíveno 25. 4. 2024)

osob, v roce 2023 to bylo 62,8 %, tj. 787 osob. Vývoj jednotlivých věkových složek obce je zachycen v Grafu 4.

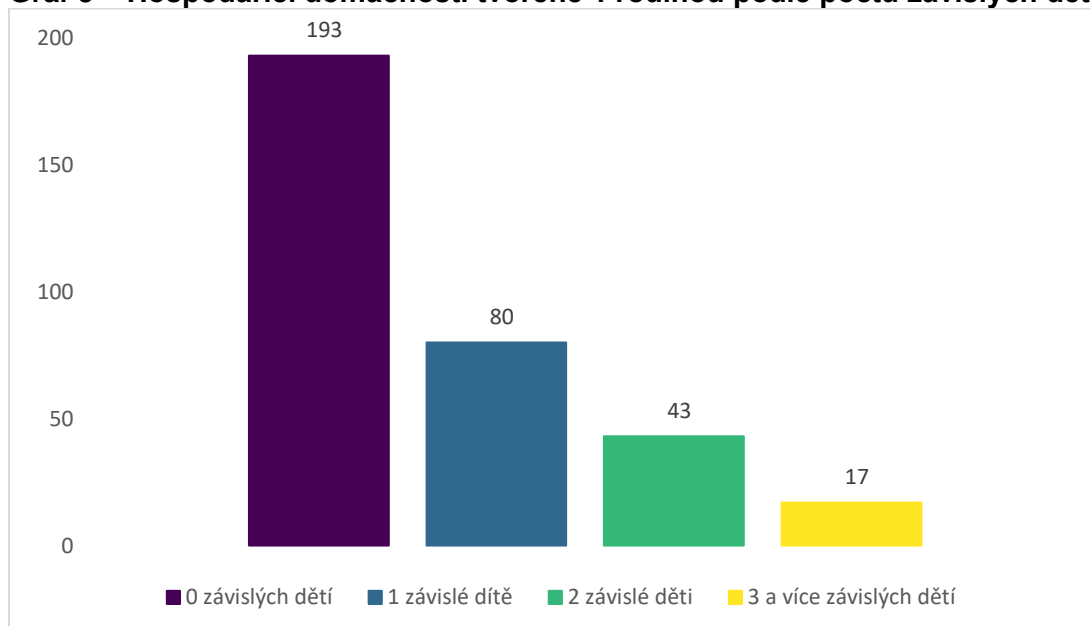
Graf 4 – Věková struktura obyvatel Dvorců v letech 2016-2023

Zdroj: ČSÚ

Podle SLDB 2021 bylo ve Dvorcích celkem 558 hospodařících domácností. Z toho bylo 333 domácností tvořených jednou rodinou a 5 domácností tvořených 2 a více rodinami. Celkem 220 domácností bylo nerodinných, z nich bylo 211 domácností jednotlivců a 9 vícečlenných domácností. Z hospodařících domácností tvořených 1 rodinou představovaly 58 % domácnosti tvořené rodinami bez závislých dětí. Domácností tvořených rodinami s 1 závislým dítětem bylo 24 %, podíl domácností tvořených rodinami se 2 a více závislými dětmi činil 18 %. V Grafu 5 jsou pro konkrétnější představu uvedeny počty domácností, nikoliv podíly.

Graf 5 – Hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou podle počtu závislých dětí

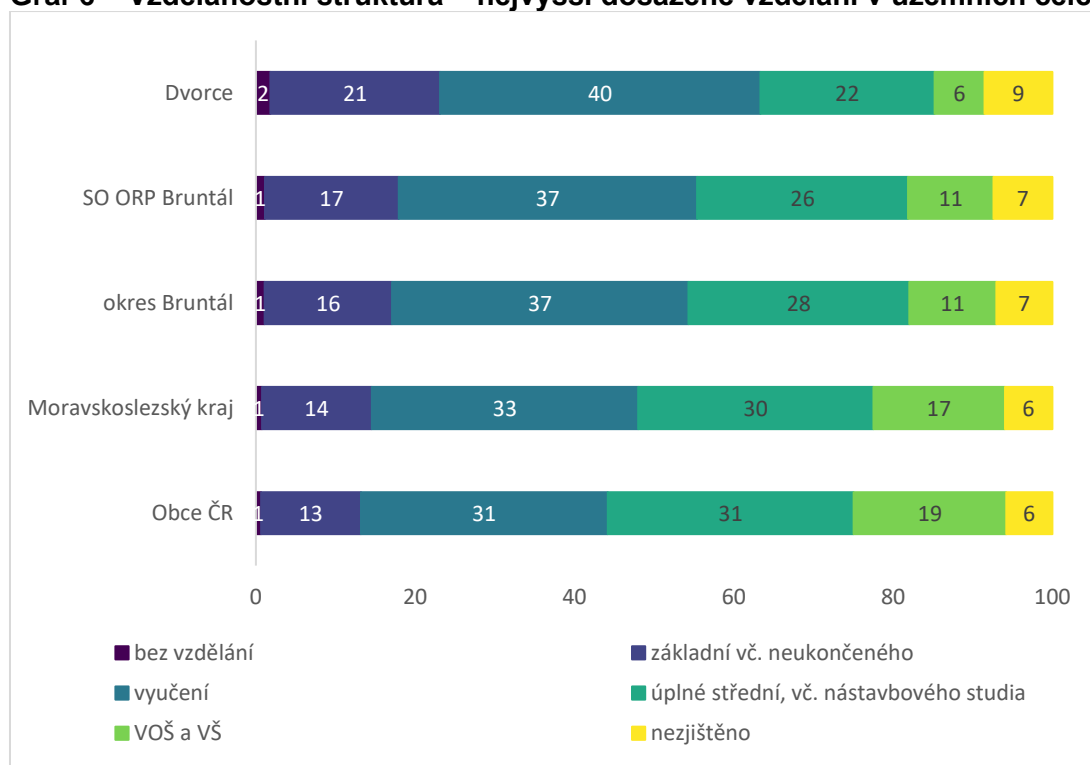

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

3.1.1. Vzdelanostní struktura

Úroveň vzdělanosti ve Dvorcích je ve srovnání s celorepublikovým průměrem, Moravskoslezským krajem i ORP Bruntál méně příznivá. Obec Dvorce má vyšší podíl obyvatel bez vzdělání nebo se základním vzděláním včetně neukončeného (o 4 p. b. více než v ORP Bruntál jako celku a o 8 p. b. více než je celorepublikový průměr). Naopak podíl obyvatel ve vyšších vzdělanostních kategoriích je ve srovnání s ČR, Moravskoslezským krajem i ORP Bruntál nižší. Podíl osob bez vzdělání nebo se základním vzděláním činil ve Dvorcích 23 %, 40 % osob má středoškolské vzdělání bez maturity, 22 % s maturitou a 6 % má vyšší odborné nebo vysokoškolské vzdělání. U 9% obyvatel nebylo nejvyšší dosažené vzdělání zjištěno. Více viz Graf 6.

Graf 6 – Vzdelanostní struktura – nejvyšší dosažené vzdělání v územních celcích (v %)

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

3.2. Index sociálního vyloučení

Jedním z nástrojů, který umožňuje posoudit míru zatížení sociálním vyloučením jednotlivých obcí je index sociálního vyloučení². Index sleduje stav, resp. rozsah sociálního vyloučení prostřednictvím indikátorů pokrývajících dimenze chudoby, vyloučení z bydlení, vyloučení z oficiálního trhu práce, vyloučení ze vzdělávání a dimenzi zadluženosti (Lang & Matoušek, 2020).

Škála indexu nabývá hodnot od 0 do 30 bodů, přičemž hodnota 0 znamená absenci nebo minimální rozsah sociálního vyloučení a hodnota 30 bodů nejvyšší míru zatížení sociálním vyloučením. **Obec Dvorce od roku 2023 spadá do kategorie obcí s nejvyšší mírou sociálního vyloučení** (kategorie 12 až 30 bodů).

Tabulka 1 – Hodnota indexu sociálního vyloučení ve Dvorcích v letech 2016–2023

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Hodnota ISV	14	12	8	9	11	11	9	14

Zdroj: ASZ

V roce 2022 byla hodnota indexu ve Dvorcích 9 bodů, v roce 2021 to bylo bodů 11. Nejvyšších hodnot dosahoval index v roce 2016 (14 bodů) a 2017 (12 bodů). **V roce 2023 se index dostal znovu na tuto úroveň, dosáhl 14 bodů.** Za zvýšenou hodnotou indexu stojí především vyšší počet bodů v dimenzi vyloučení ze vzdělávání (jde o podíl žáků ukončujících povinnou školní docházku v 7. nebo 8. ročníku běžné třídy základní školy). Vzhledem k velikosti obce a malému počtu žáků se tak tento podíl v průběhu sledovaného období výrazně měnil a s ním i hodnota indexu sociálního vyloučení. A dále také zvýšení bodů v dimenzi zadluženosti a vyloučení z bydlení.

Stanovení jasných kritérií pro kvantifikaci sociálně vyloučených osob je ale obtížné. Přibližnou velikost cílové skupiny lze odhadnout na základě několika relevantních ukazatelů, jež odkazují k ohrožení různými rizikovými faktory, např. počet příjemců dávek pomoci v hmotné nouzi v území, zadluženost, míra nezaměstnanosti. Jednotlivé oblasti jsou detailněji rozebrány v následujících kapitolách.

² Index sociálního vyloučení vyvinula Agentura pro sociální začleňování v rámci projektu Systémové zajištění sociálního začleňování jako jednotný nástroj, který v sobě zahrnuje klíčové ukazatele z různých oblastí sociálního vyloučení a umožňuje tedy v celorepublikovém rozsahu míru zatížení sociálním vyloučením posoudit. Více k indexu viz Index sociálního vyloučení – Agentura pro sociální začleňování (socialni-zaclenovani.cz)

3.3. Výplaty sociálních dávek

V této kapitole jsou analyzována data vztahující se k vyplácení **příspěvku na bydlení** (dále také „PnB“), **příspěvku na živobytí** (dále také „PnŽ“), **doplatku na bydlení** (dále také „DnB“) a **mimořádné okamžité pomoci** (dále také „MOP“) poskytnutá Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR.

Příspěvek na bydlení

Jak ukazuje Tabulka 2, počet vyplacených PnB ve Dvorcích od roku 2020 postupně roste. K výraznějšímu nárůstu pak došlo v roce 2023, kdy bylo vyplaceno 50 příspěvků na bydlení. Což byl nejvyšší počet vyplacených PnB za celé sledované období.

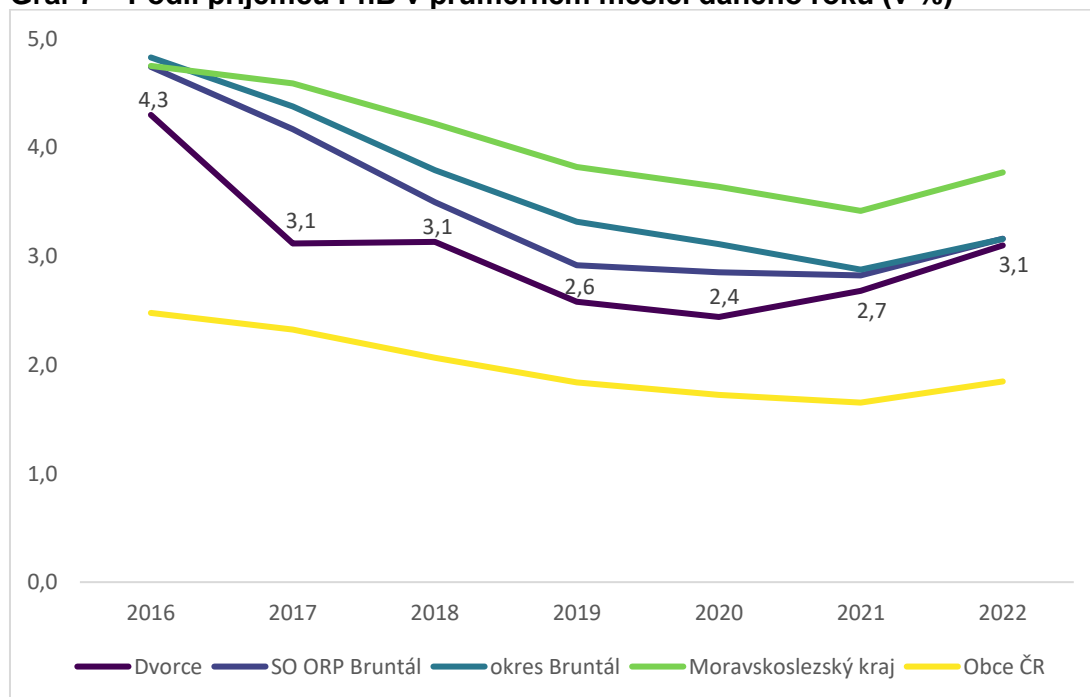
Podíl příjemců PnB do roku 2020 spíše klesal. Během roku 2021 začal vzrůstat, a to z 2,7 % obyvatel starších 15 let na 3,1 %. Více v Grafu 7. Trend zvyšování tohoto podílu se od roku 2021 týkal celé ČR a souvisel s řadou faktorů, např. se jednalo o výrazné zvýšení cen energií a nájemního bydlení kvůli válce na Ukrajině, zjednodušení výplat dávky nebo zvýšení povědomí o jejím využití a dostupnosti.

Tabulka 2 – Počet vyplacených PnB v letech 2016-2023

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet vyplacených PnB (za průměrný měsíc)	48	34	34	28	26	28	33	50

Zdroj: MPSV

Graf 7 – Podíl příjemců PnB v průměrném měsíci daného roku (v %)

Zdroj: MPSV

Pozn. % podíl je přepočten na obyvatelstvo starší 15 let

Příspěvek na živobytí

Počet vyplacených PnŽ ve Dvorcích mezi roky 2016 a 2018 klesl (37 vs. 26), od roku 2019 do roku 2023 se počet vyplacených dávek pohybuje okolo 20. Podrobnější údaje jsou v Tabulce 3.

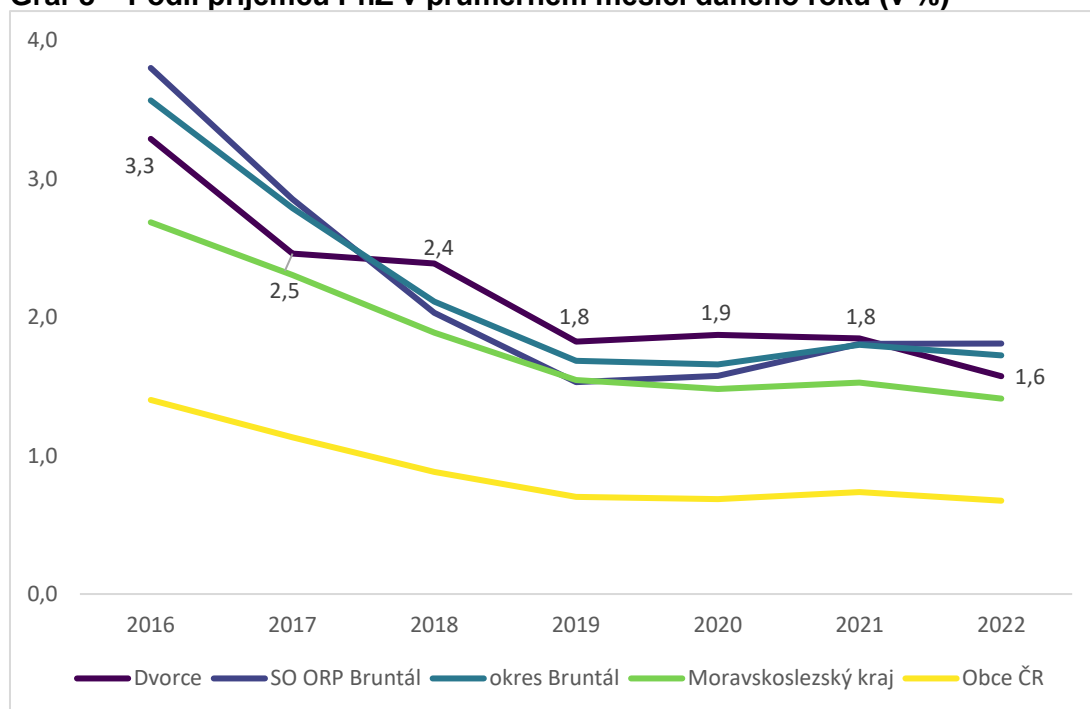
Podíl příjemců PnŽ ve Dvorcích se po poklesu mezi roky 2016 a 2019 stabilizoval a od roku 2020 do roku 2022 se držel kolem 1,8 % obyvatel starších 15 let. Srovnání s územními celky SO ORP Bruntál, okres Bruntál, Moravskoslezský kraj a ČR nabízí Graf 8.

Tabulka 3 – Počet vyplacených PnŽ v letech 2016-2023

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet vyplacených PnŽ								
(za průměrný měsíc)	37	27	26	20	20	20	17	19

Zdroj: MPSV

Graf 8 – Podíl příjemců PnŽ v průměrném měsíci daného roku (v %)

Zdroj: MPSV

Pozn. % podíl je přepočten na obyvatelstvo starší 15 let

V Tabulce 4 jsou uvedena detailní data o počtu společně posuzovaných osob (dále také „SPO“) u vyplacených PnŽ podle typu bydlení za období 2016 až 2023. Počet SPO v domácnostech příjemců PnŽ v bytech ve sledovaném období klesal. Od roku 2018 se snižoval počet SPO v bytových sociálních službách.

Tabulka 4 – Počet SPO v domácnostech příjemců PnŽ podle typu bydlení (2016-2023)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
v bytech	102	82	53	70	69	57	48	51
v ubytovacích zařízeních	0	0	3	0	1	0	0	3
ve stavbách pro rekreaci	0	0	0	0	0	0	0	0
v jiných než obytných prostorech	1	1	0	0	0	0	0	0
v pobytových sociálních službách	0	3	6	1	2	1	2	1
bez přístřeší nebo nezjištěno	1	4	2	9	2	2	4	2

Zdroj: MPSV

Doplatek na bydlení

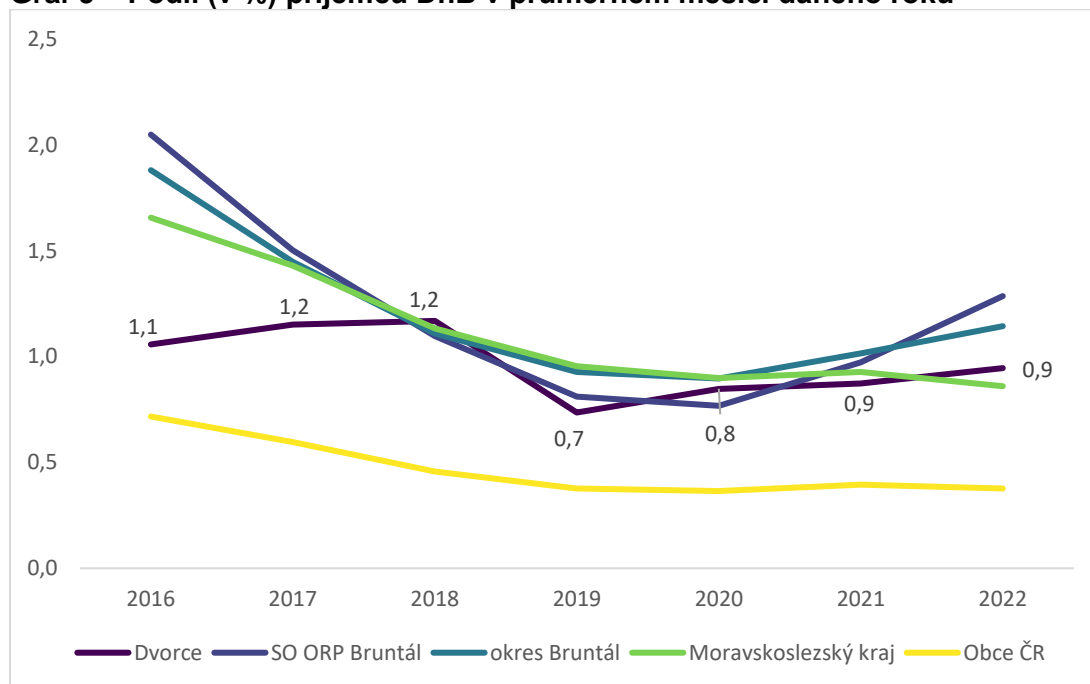
Počet vyplacených DnB za průměrný měsíc roku 2023 činil v obci Dvorce 8 dávek. Jedná se o nejnižší počet za období 2016-2023 (stejně tomu bylo ještě v roce 2019). Detailní údaje za sledované období přináší Tabulka 5.

Podíl příjemců DnB ve Dvorcích se po poklesu mezi roky 2018 a 2019 stabilizoval a od roku 2020 do roku 2022 se držel kolem 0,8 % obyvatel starších 15 let. Srovnání s územními celky SO ORP Bruntál, okres Bruntál, Moravskoslezský kraj a ČR nabízí Graf 9.

Tabulka 5 – Počet vyplacených DnB v letech 2016-2023

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet vyplacených DnB (za průměrný měsíc)	12	13	13	8	9	9	10	8

Zdroj: MPSV

Graf 9 – Podíl (v %) příjemců DnB v průměrném měsíci daného roku

Zdroj: MPSV

Pozn. % podíl je přepočten na obyvatelstvo starší 15 let

Detailní data o počtu společně posuzovaných osob (dále také „SPO“) u vyplacených DnB podle typu bydlení za období 2016 až 2023 uvádí Tabulka 6. Počet SPO v domácnostech příjemců DnB v bytech se mezi roky 2021 a 2023 pohybuje okolo 20. Od roku 2018 se snižuje počet SPO v ubytovacích zařízeních.

Tabulka 6 – Počet SPO v domácnostech příjemců DnB podle typu bydlení (2016-2023)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
v bytech	16	36	26	18	24	19	21	19
v ubytovacích zařízeních	0	0	3	0	1	3	0	2
ve stavbách pro rekreaci	0	0	0	0	0	0	0	0
v jiných než obytných prostorech	1	1	0	0	0	0	0	0
v pobytových sociálních službách	1	3	6	1	1	1	2	1
bez přístřeší nebo nezjištěno	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: MPSV

Mimořádná okamžitá pomoc

Účelem této dávky je poskytnout pomoc bezprostředně, a to v situacích, které jsou specifikovány zákonem o pomoci v hmotné nouzi, č. 111/2006 Sb. Jedná se především o situace, kdy žadatelé hrozí vážná újma na zdraví, v případě vážné mimořádné události, v případě nezbytného jednorázového výdaje na pořízení nebo opravu nezbytného základního vybavení domácnosti – předměty dlouhodobé potřeby, v případě hrozícího sociálního vyloučení a na vzdělání nebo zájmovou činnost nezaopatřeného dítěte.

V roce 2023 bylo ve Dvorcích vyplaceno 16 dávek MOP. Tabulka 7 nabízí přehled počtu vyplacených MOP za období 2016 až 2022. Od roku 2016 do roku 2019 výplata MOP klesala. Poté zase začaly vyplacené dávky přibývat, výjimkou byl rok 2022.

Tabulka 7 – Počet vyplacených MOP v letech 2016-2023

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet vyplacených MOP	16	15	12	4	12	20	7	16

Zdroj: MPSV

Následující tabulka přináší detailní informace o vyplacených MOP podle typu za sledované období. Ve sledovaném období bylo nejvíce MOP vyplaceno z důvodu nebezpečí sociálního vyloučení.

Tabulka 8 – Počet vyplacených MOP v letech 2016-2023 podle typu

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
MOP z důvodu hrozby vážné újmy na zdraví	0	2	0	0	0	0	0	0
MOP z důvodu mimořádné události	1	0	0	0	0	13	0	0
MOP z důvodu uhrazení jednorázového výdaje	2	3	3	0	0	0	0	6
MOP spojená s pořízením nebo opravou nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby	3	0	1	0	3	0	1	1
MOP z důvodu uhrazení odůvodněných nákladů související se vzděláním nebo zájmovou činností nezaopatřeného dítěte	0	1	4	0	1	0	0	2
MOP z důvodu nebezpečí sociálního vyloučení	10	9	4	4	8	6	6	7

Zdroj: MPSV

Pozn.: za rok 2021 nebyla 1 vyplacená MOP zařazena podle typu (součet v tabulce je tak 19, nikoliv 20)

3.4. Zaměstnanost

V prosinci 2023 bylo ve Dvorcích evidováno 60 uchazečů o zaměstnání (dále také „UoZ“), z toho 28 mužů a 32 žen. Z celkového počtu bylo 16 UoZ v evidenci déle než 6 měsíců, 11 UoZ déle než 12 měsíců a 4 UoZ déle než 24 měsíců. Do věkové skupiny 19 let a méně v roce 2023 patřilo 10 uchazečů, do skupiny 60+ patřilo 8 uchazečů. V roce 2023 byli mezi uchazeči nejvíce zastoupeni lidé se základním vzděláním (30) a lidé se středním vzděláním bez maturity (21).

Tabulka 9 – Počet UoZ ve Dvorcích, dle pohlaví, délky evidence, věku a vzdělání

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
počet UoZ	46	34	54	41	52	60
muži	24	18	26	17	27	28
ženy	22	16	28	24	25	32
v evidenci 6+ měsíců	20	13	25	16	21	16
v evidenci 12+ měsíců	12	5	15	11	12	11
v evidenci 24+ měsíců	8	3	5	4	7	4
19 let a méně	-	-	-	1	10	10
60 let a více	-	-	5	6	6	8
bez vzdělání	1	1	2	0	1	2
se základním	30	22	27	15	30	30
střední bez maturity	11	10	18	19	16	21
střední s maturitou	4	1	7	6	4	5
vyšší odborné a VŠ	0	0	0	1	1	2

Zdroj: ÚP ČR

Pozn. Údaje jsou k prosinci daného roku, znak „-“ znamená, že údaj nebyl k dispozici

Podíl nezaměstnaných osob ve Dvorcích byl v období 2018 až 2023 nejvyšší v roce 2020, kdy jeho hodnota dosáhla téměř 7 %. Roku 2021 pak klesl na 5,2 % a v následujících letech se začal znovu zvyšovat.

Tabulka 10 – Vývoj počtu UoZ a podílu nezaměstnaných osob ve Dvorcích

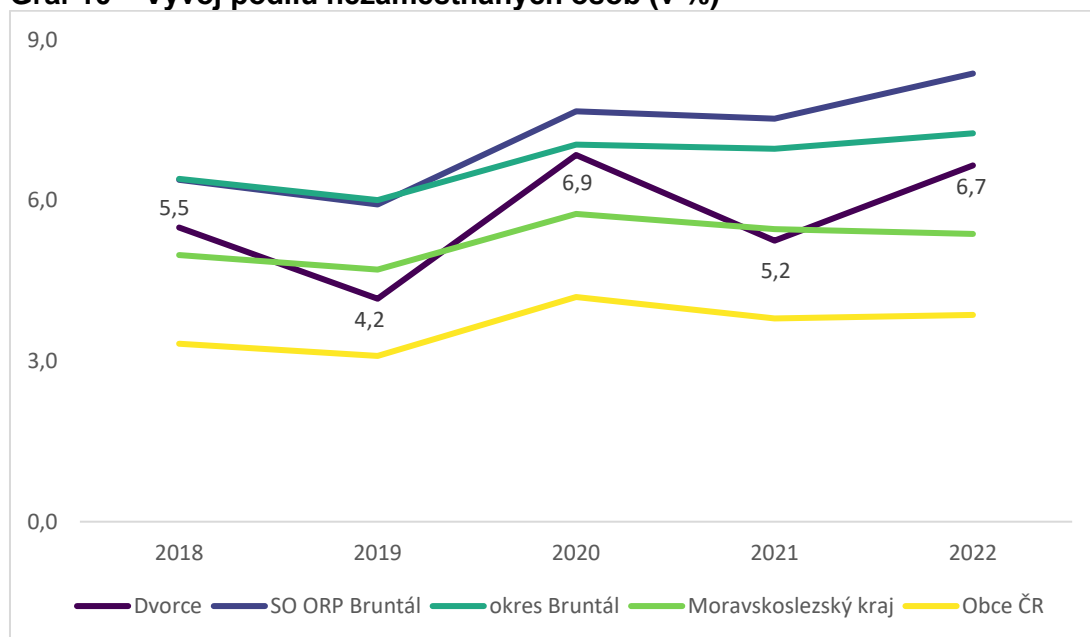
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 (březen)
Podíl nezaměstnaných osob (v %)	5,5	4,2	6,9	5,2	6,7	-	-
Počet uchazečů o zaměstnání	46	34	54	41	52	60	65

Zdroj: MPSV

Pozn. znak „-“ znamená, že údaj nebyl k dispozici

Při bližším pohledu na vývoj podílu nezaměstnaných osob v ČR, Moravskoslezském kraji, ORP Bruntál a v obci Dvorce je patrné, že podíl nezaměstnaných osob ve všech sledovaných územních celcích vzrostl v roce 2020. Podíl nezaměstnaných osob ve Dvorcích byl v období 2018-2022 vždy nižší než v ORP Bruntál a okrese Bruntál. V roce 2019 a 2021 byl tento podíl ve Dvorcích nižší než v Moravskoslezském kraji.

Graf 10 – Vývoj podílu nezaměstnaných osob (v %)

Zdroj: MPSV

Pozn. Údaje jsou vždy k prosinci daného roku

Volná pracovní místa

Podle údajů MPSV bylo v prosinci 2023 ve Dvorcích evidováno 16 volných pracovních míst. Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo činil v roce 2023 6,0.

Tabulka 11 – Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dvorce	1,0	11,3	4,5	13,7	8,7	6,0
ORP Bruntál	2,5	1,6	4,6	5,6	5,8	9,5
Moravskoslezský kraj	2,6	2,6	3,9	3,5	4,0	4,5

Zdroj: MPSV

Pozn. Údaje jsou k prosinci daného roku.

3.5. Zadluženost

Tato část textu prezentuje data o vývoji počtu a podílu osob v exekuci ve Dvorcích v období od roku 2016 do roku 2023. Ve sledovaném období počet osob v exekuci kulminoval v roce 2019, kdy čítal 197 osob, což představovalo 18,1 % obyvatel Dvorců starších 15 let. Od té doby se počet osob v exekuci v obci snižoval. Podrobněji v Tabulce 12.

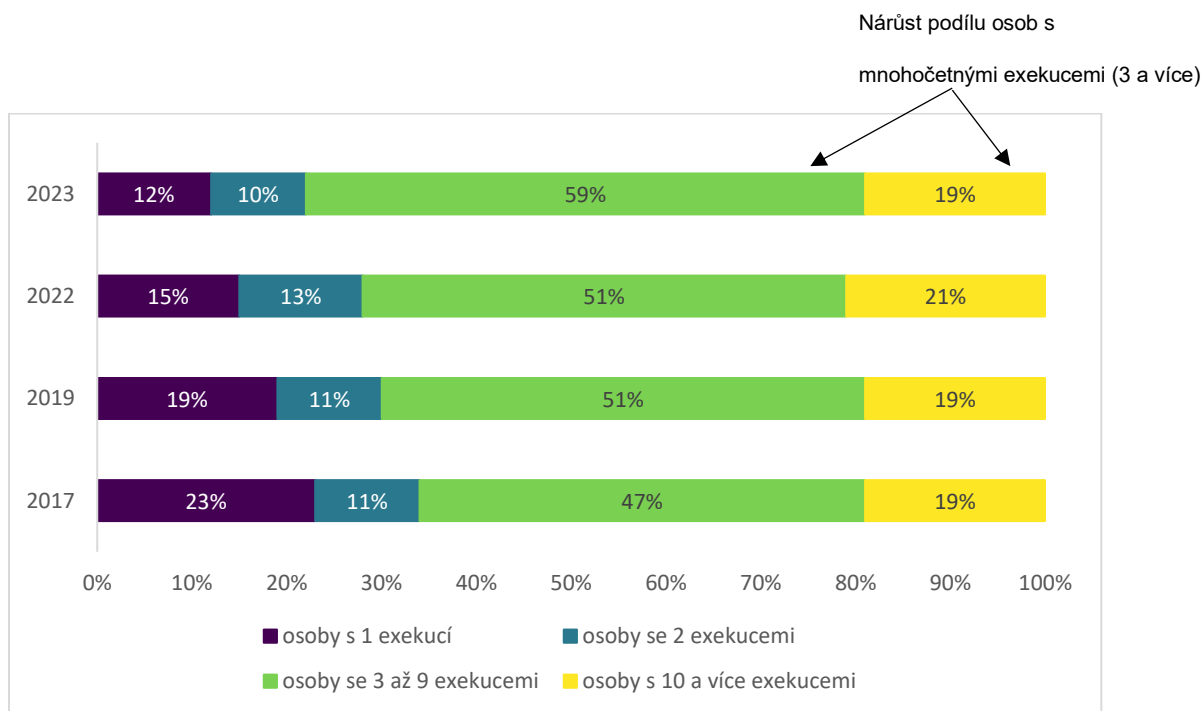
Dle nejaktuálnějších dat z Mapy zadlužení bylo ve Dvorcích koncem roku 2023 v exekuci 154 fyzických osob (tzv. počet povinných). Celkový počet exekucí fyzických osob v obci byl ve sledovaném období 951. Průměrný počet exekucí na osobu činil 6,2 s průměrnou vymáhanou částkou 592 456 Kč. Počty osob v exekuci dle věku zobrazuje Graf 13, přičemž počet dětí a mladistvých v exekuci dosahuje nulové hodnoty. Ve věkové kategorii od 15 do 29 let jde o 14 osob, od 30 do 39 let se jedná o 43 osob. Ve skupině od 40 do 49 let je tento počet 44 osob a představuje nepočtenější skupinu. Ve skupině od 50 do 64 let je tento počet osob 37 a poslední skupina 65 let a více dosahuje 16 osob.

Tabulka 12 – Exekuce fyzických osob ve Dvorcích

	2016	2017	2019	2021	2022	2023
Počet osob v exekuci	161	165	197	161	142	154
Podíl osob v exekuci	14,4 %	15,0 %	18,1 %	15,2 %	13,7 %	14,9 %
Celkový počet exekucí	982	904	1 101	1 014	882	951
Průměrný počet exekucí na os.	6,1	5,5	5,6	6,3	6,2	6,2
Průměrná vymáhaná částka na os. v Kč					593 814	592 456

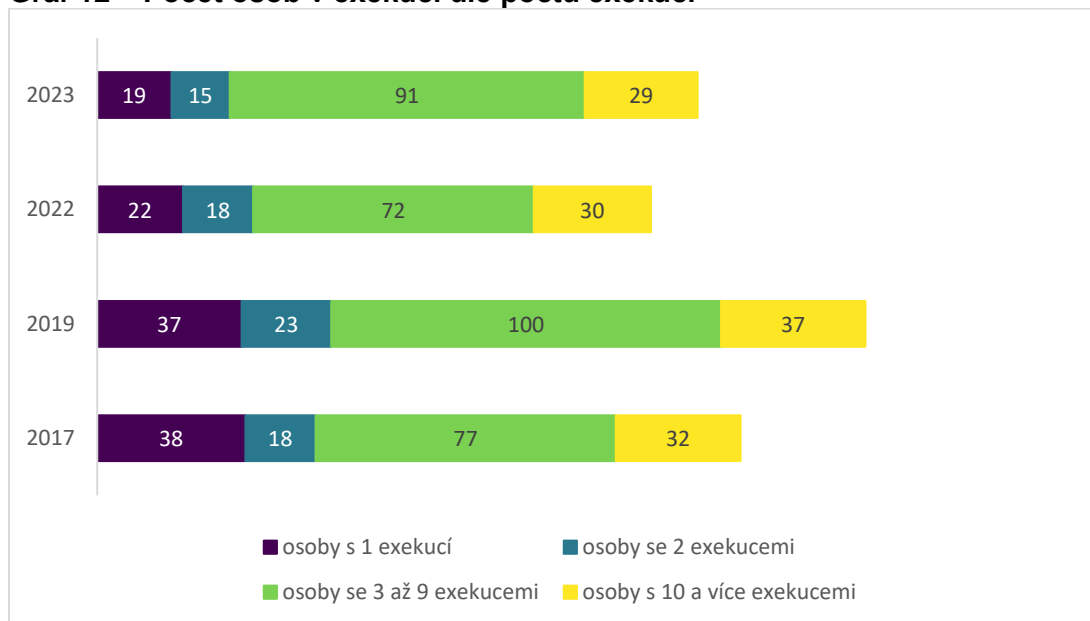
Zdroj: Mapazadluzeni.cz

Graf 11 – Osoby v exekuci dle počtu exekucí

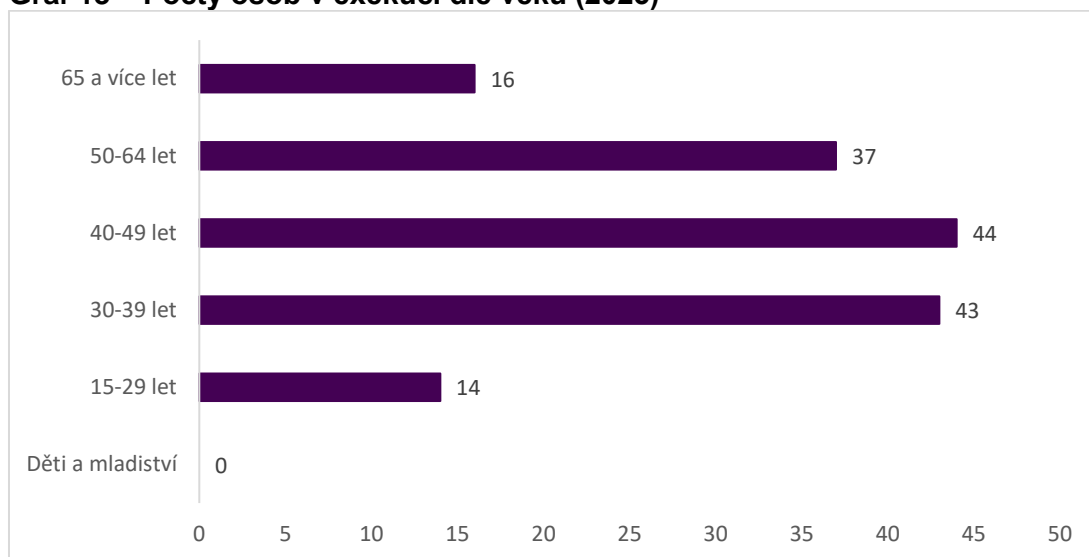

Zdroj: Mapazadluzeni.cz

Graf 12 – Počet osob v exekuci dle počtu exekucí

Zdroj: Mapazadluzeni.cz

Graf 13 – Počty osob v exekuci dle věku (2023)

Zdroj: Mapazadluzeni.cz

Tabulka 13 – Osobní bankroty ve Dvorcích

	2019	2021	2022	2023
Počet osob v osobním bankrotu	27	24	23	26
Počet osob v exekuci	197	161	142	154
Osobní bankroty vs. exekuce	13,7 %	14,9 %	16,2 %	16,9 %
Podíl osob v osobním bankrotu	2,5 %	2,3 %	2,2 %	2,5 %
Podíl mužů a žen v osobním bankrotu	63/37 %	71/29 %	70/30 %	62/38 %
Podíl osob ve věku 18-29 let	11 %	8 %	4 %	4 %
30-39 let	22 %	21 %	17 %	23 %
40-49 let	41 %	46 %	52 %	58 %
50-65 let	19 %	17 %	22 %	15 %
nad 65 let	7 %	8 %	4 %	0 %

Zdroj: Mapazadluzeni.cz

Počet a podíl osob v osobním bankrotu se ve Dvorcích v posledních letech výrazně nemění. Poměr počtu osob v osobním bankrotu k počtu osob v exekuci³ se od roku 2019 zvyšuje, v roce 2023 dosahoval 16,9 %.

V roce 2023 z celkového počtu 26 osob v osobním bankrotu představovali muži 62 % a ženy 38 %, což se vymyká celorepublikovému průměru (v celé ČR byl v roce 2023 podíl mužů a žen 57/43 %). Jak lze sledovat z Tabulky 13, v roce 2023 nejpočetnější věkovou skupinu mezi osobami v bankrotu tvořila skupina lidí, kterým bylo 40–49 let (58 %). Po nich následovali lidé ve věku 30-39 let (23 %). Podíl osob ve věku 50-65 let tvořil 15 % a podíl osob ve věkové skupině 18-29 let činil 4 %.

³ Čím je tento poměr vyšší, tím je situace pozitivnější.

3.6. Vzdělávání

Ve Dvorcích se nachází *Základní škola a mateřská škola Dvorce, okres Bruntál, příspěvková organizace*, kterou zřizuje obec. Do základní školy docházelo ve školním roce 2023/2024 136 žáků v devíti třídách a do mateřské školy 38 dětí ve dvou třídách.

Jedním z indikátorů indexu sociálního vyloučení (Lang & Matoušek, 2020) je počet a podíl žáků, kteří ukončili povinnou školní docházku v 7. nebo 8. ročníku běžných tříd (tzv. předčasné odchody ze vzdělávání). Ve Dvorcích po celé sledované období od školního roku 2014/2015 takto ukončuje povinnou školní docházku poměrně vysoký podíl žáků. Například ve školním roce 2019/2020 v 7. nebo 8. ročníku ukončila celá třetina žáků (7 z 20). Vzhledem k velikosti obce a malému počtu žáků sice docházelo ve sledovaném období k velkým výkyvům podílů předčasných odchodů (pohybovaly se v rozmezí 6,7 % až 35 %), ale hodnoty se po celou dobu držely nad hodnotami celorepublikového průměru. Ve školním roce 2022/2023 ukončili povinnou školní docházku v 8. ročníku dva žáci, což činilo 15 % z celkových 13 žáků, kteří v daný školní rok ukončili povinnou školní docházku. Více viz Tabulka 14.

Tabulka 14 – Ukončení povinné školní docházky v ZŠ Dvorce

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dvorce	13	20	14	12	14	20	15	15	13
celkem									
v 7. r.	1	1	1	0	1	2	0	1	0
v 8. r.	0	3	2	1	0	5	2	0	2
podíl	7,7 %	20,0 %	21,4 %	8,3 %	7,1 %	35,0 %	13,3 %	6,7 %	15,4 %
podíl ČR	4,3 %	4,5 %	4,6 %	4,5 %	4,5 %	4,3 %	3,3 %	3,6 %	3,1 %

Zdroj: MŠMT, M03

3.7. Bydlení

Ve Dvorcích se dle SLDB 2021 nacházelo 535 obydlených bytů. Z toho 220 se jich bylo v rodinných domech a 310 v domech bytových. Oproti SLDB 2011 přibyl jeden obydlený byt. Ze 535 obývaných bytů jich bylo 176 ve vlastním domě, 31 družstevních, 283 nájemních a 15 bytů bylo v bezplatném užívání. Jiný důvod užívání bytu bylo zaznamenáno v 18 případech a u 57 bytů nebyl právní důvod užívání bytu při SLDB zjištěn. Celkem 227 bytů vlastnily fyzické osoby, 38 družstvo, u 133 bytů byla vlastníkem jiná právnická osoba a 134 bytů vlastnila obec (stát). U tří bytů nebyl při SLDB vlastník zjištěn.

Přidělování obecních bytů se řídí Pravidly pro přidělování bytů ve vlastnictví obce Dvorce (dále Pravidla) z roku 2016, které jsou dostupné na webu obce⁴. V pravidlech je stanoveno, že každá evidovaná žádost o byt je bytovým referentem předána předsedovi bytové komise k posouzení. Komise posuzuje všechny žádosti a stanoví jednoho žadatele se dvěma náhradníky (s určeným pořadím). V pravidlech nejsou specifikované žádné podmínky definující žadatele o přidělení bytu – podmínkou není trvalé bydliště v obci, ani bezdlužnost vůči obci, které se často v pravidlech pro přidělování objevují. O přidělování obecních bytů k pronájmu jednotlivým žadatelům rozhoduje starosta obce Dvorce na základě doporučení

⁴ Odkaz na Pravidla přidělování bytů ve vlastnictví obce Dvorce: [download.php \(obecdvorce.cz\)](https://www.obecdvorce.cz/download.php)

Bytové komise, která se při svém rozhodování o přidělování bytů řídí Pravidly. V ustanovení Čl. 4 odst. 2 Pravidel je uvedeno: „Komise posoudí všechny evidované žádosti. Při posouzení přihlíží komise k bytovým potřebám žadatele a jiným důležitým faktorům.“ Kromě sociální situace žadatele to může být i zmiňovaná bezdlužnost.

3.8. Bezpečnost

Následující údaje vychází z Mapy kriminality, která podává prostorové informace o evidovaných trestných činech a přestupcích (dále také „delikty registrované kriminality“) na území České republiky. Mapy kriminality obsahují delikty registrované kriminality, které byly ve zvoleném období Policií České republiky oznámeny, nebo které Policie České republiky odhalila vlastní činností. Tato data proto nelze vnímat jako ukazatel skutečného stavu kriminality, jde o ukazatel přibližný. Latence trestné činnosti, tj. podíl skutků, jež nebyly Policií ČR zjištěny, se v závislosti na typu kriminality pohybuje od jednotek procent až po 80–90 % v případě některých mravnostních trestných činů.

Tabulka 15 – Vybrané evidované trestné činy a přestupky v obci Dvorce za roky 2022, 2023, 2024 (1Q)

	2022	2023	2024 (1Q)
násilná	2	3	
krádeže vloupáním	2	2	1
krádeže		2	2
podvody	3	2	
jiná majetková	2	2	
obecně nebezpečná			
dopravní nehody			
toxikománie	3	4	1
extremismus		1	
přestupky	37	63	11
Celkem	49	79	15

Zdroj: <https://kriminalita.policie.cz>

4. Seznam literatury

Lang, P. & Matoušek, R. (2020). *Metodika pro posouzení míry a rozsahu sociálního vyloučení v území*. Odbor pro sociální začleňování (Agentura), Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. [Metodika-pro-posouzení-soc.-vyloučení.pdf](#)

Šmoldas, M. & Bedřich, A. (2020). Vstupní analýza vzdálené dílčí podpory obce Dvorce. Agentura pro sociální začleňování. [Vstupní analýza Vzdálené dílčí podpory – Dvorce – 2020 – Agentura pro socialni zaclenovani \(socialni-zaclenovani.cz\)](#)